

Vážení čtenáři,

vstupujeme do nového roku a Měsíce sněhu, ohlédneme se ještě za několika událostmi posledního období. K pravidelnému výročnímu rokování b budově Národního technického muzea se sešli členové a příznivci Spolku Radecký Praha, Barokní sýpka v Luděrově hostila předvánoční koncert, již 30. výročí trvání oslavil se svými příznivci a mistrem Jaroslavem Benešem Loštický betlém a vánoční charakter měly i prohlídky hradu Sovince. V následujících dnech chystá Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem Tříkrálový

koncert s Jiřím Pavlicou a Hradišťanem, svojí účastí na Tříkrálovém koledování ve Staré Vodě můžete podpořit obnovu tohoto poutního místa. 11. ledna oslaví 65. narozeniny arcivévoda Karel Habsbursko Lotrinský, vnuk posledního českého krále bl. Karla.

V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz.

Přejeme šťastné vykročení do nového roku, hodně zdraví a naplněných očekávání.

Redakce

- Drobné památky Hablova
- Ekocentrum Iris v lednu
- Vánoce i pro ptáky
- Kočka divoká je zpět
- Zoo pod sněhovou peřinou
- Knihovna města Olomouce
- Tříkrálový koncert
- Vánoce na Sovinci
- Loštický betlém
- Akce ve Velké Bystřici
- Dříve a nyní
- XII. ples Koruny České
- Setkání s Radeckým
- XXXII. generální sněm Koruny České

Od hasičů po „plumlovskou Matku Terezu“:

Olomoucký kraj ocenil Křesadlem 8 inspirativních dobrovolníků

MALTÉŽSKÁ
POMOC, o.p.s.

Z 38 nominovaných osob bylo v roce 2025 vybráno osm výjimečných dobrovolníků z Olomouckého kraje za jejich velkorysé dobrovolnické aktivity. Dobrovolníci si převzali cenu Křesadlo 2025 v úterý 9. prosince v Arcibiskupském paláci v Olomouci. Obsazených šest kategorií zahrnuje oceněné, kteří se věnují sociálním službám, humanitární pomoci, patří mezi dobrovolné hasiče, angažují se ve zdravotní oblasti či pořádají spolkové aktivity nebo věnují svůj čas dětem a mládeži.

Oceněnými jsou:

- za sociální oblast: Marie Trubáková a Jiří Robenek
- v kategorii děti, mládež a volnočasové aktivity: Marie Zlámalová a Klára Petříková
- za spolkovou činnost: Jiřina Ševčíková
- za dobrovolné hasiče: Miroslav Vantuch
- ve zdravotní oblasti: Ladislav Vrtáňa
- pomoc v humanitární a rozvojové činnosti: Leona Pekařová

S každým oceněným natočil kameraman Mikuláš Vedral z Univerzity Palackého krátké video, ve kterém je představena vykonávaná činnost,

působnost a délka dobrovolné služby druhým. Medailonky jsou dostupné ke shlédnutí na YouTube.

Další dobrovolníky oceníme opět za rok

Dobrovolníci, kteří působí v různých oblastech veřejného života, byli nominováni občany nebo organizacemi z celého Olomouckého kraje. Nominovat mohl úplně

každý, kdo zná osobu hodnou takového ocenění. V příštím roce bude možné nominovat na cenu Křesadlo již pošesnácté.

Slavnostním večerem provázela moderátorka Dita Vojnarová. Kulturní program v podobě hudebního vystoupení obstaral Gaudio kvartet z Olomouce. Pohoštění zajistila firma Grand Catering. Hlavním partnerem udílení cen významným dobrovolníkům je Olomoucký kraj. Mediálními

partnery jsou Český rozhlas Olomouc, TV Morava a TV ZZIP.

Oceňování dobrovolníků Křesadlem s organizačním zajištěním ze strany Maltéžské pomoci probíhalo také v Jihomoravském kraji, kde se ceny udílely letos posedmé.

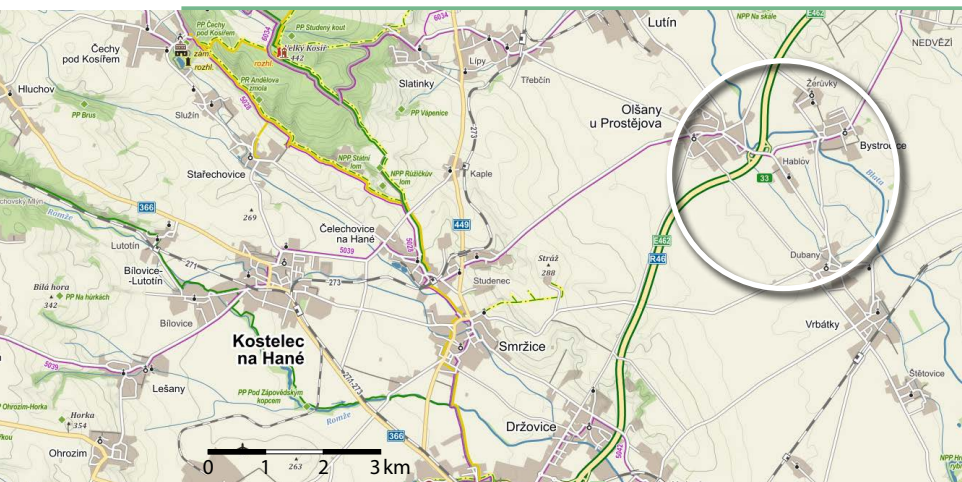
Tereza Veselková,
734 774 320,
Maltéžská pomoc
Olomouc

Osm oceněných dobrovolníků Olomouckého kraje cenou Křesadlo 2025.

Kosířsko

Drobné památky Hablova

Malá vesnice Hablov vznikla na pastvinách kolem říčky Blaty po zrušení panského dvora kláštera Hradisko v Olšanech. Najdeme ji vlevo od dálničního nájezdu z Olomouce do Prostějova. Její malý katastr se nalézá na levém břehu bývalého Mlýnského potoka. Tvoří jej úrodná pole a bývalé pastviny kolem říčky Blaty, kterým se říkalo Královské trávníky. Vesnice leží ve staré sídelní oblasti se zajímavými archeologickými nálezy.

Hablov vznikl až v roce 1786 parcelací panského dvora v Olšanech, který dříve patřil klášteru Hradisko v Olomouci. Název Hablov, nebo dříve také Hablovka, vznikl podle jména Johanna Habela, sekretáře Náboženského fondu, který stál u ustavení obce. Prvních 23 osadníků, což byli podruhové z klášterního dvora

v Olšanech, dostali po 8 měřících trávníku a 4 měřice pole, rychtář Kořalka dostal 24 měřících pastvišť a 8 měřících pole a navíc dostal každý 400 kusů pálených cihel na stavbu komína.

O rok později v roce 1787 dostalo dalších dvanáct osadníků po 1 měřici pole. První osadníci si říkali Hrubí familianti a pozdější Malí familianti. Byly mezi nimi časté spory, ale v kritických situacích se dokázali spojit a pomáhali si. Na počátku patřil Hablov Náboženskému fondu, v roce 1826 jej získal jako celé panství Filip hrabě ze Sain Genois. V roce 1845 zničil požár celkem 32 domů z 36 obce, 18 stodol a shořela i zdejší kaple. Vyžádal si i dvě lidské oběti. Po zrušení poddanství se Hablov stal součástí Olšan, ale usiloval o osamostatnění. To se mu nakonec podařilo v roce 1881 a 17. srpna 1882 proběhla volba zastupitelstva a starosty. Až v roce

Kaple Panny Marie – čelní pohled

1914 získal i vlastní katastr, ale od roku 1960 je opět součástí obce Olšany.

Nejvýznamnější památkou Hablova je malá kaplička Panny Marie se zvonici. Původně byla v roce 1787 postavena jen zvonice. Když za velkého požáru v roce 1845 shořela i zvonice, byla následně postavena nová kaplička, která byla v roce 1880 opravena. Věž zvonice ke kapličce byla přistavěna v roce 1899. V roce 1992 byla kaplička pěkně opravena a nově vysvěcená. Uvnitř je na oltáři soška Panny Marie od paní Güntlové.

Když přijíždíme do Hablova od Olšan, uvítá nás vpravo od silnice socha Piety mezi dvěma tujemi. Nápis na podstavci piety říká: „*Rač u Syna drahá máti laskavě se přimlouvati, ať Svou ruku vztáhne k nám a laskavě žehná nám*“. Sochu nechali v roce 1923 postavit Arnošt a Filoména Sekaninovi z č. 18. Svěcení sochy se konalo za velké slavnosti 9. září 1923.

V minulosti stávaly v Hablově tři kamenné kříže a jeden dřevěný. Dnes tu najdeme jej jeden kamenný kříž. Tento kříž stojí mezi dvěma akáty u polní cesty z Duban do Olšan. Postavený byl v roce 1933 nákladem rodiny Markové a Vytáskové. Nápis na podstavci říká: „*Pochválen buď svatý kříž. Bože žehnej polím 1933*“.

U kapličky stával kamenný kříž z roku 1863. V době mé návštěvy byl uložen

Detail Piety

Drobné památky Hablova

Kamenný kříž z roku 1933 v zimní krajině mezi akáty

Kamenný kříž u kostela v Olšanech

Věnovací nápis z r. 1879

na faře a uvažovalo se o jeho rekonstrukci. V obecní kronice se píše: „*Zbudován a zjednán nový krásný kamenný kříž panem Bartoňem Východilem a jeho manželkou Maryanou a jeho staříčkou matkou. Objednán v Opatovicích, odkud od občanů Hablovských přivezen jest. Obec se stala fundátorem. 22. 11. 1863 byl slavnostně vysvěcen. O slavnosti se konal průvod 400 osob od kostela v Olšanech, strílelo se z hmoždířů, farář měl děkovnou řeč k dobrodincům. Pro kříž do Opatovic jelo 16 mužů, celá obec na ně čekala dva dny*“.

Další kamenný kříž byl postaven na místě staršího dřevěného, který stával původně u křižovatky silnic do Olšan a Bystročic. Při výstavbě dálničního nadjezdu byl kříž přemístěn ke kostelu v Olšanech, kde jej najdeme dodnes. Na podstavci má reliéf Panny Marie Bolesné a nápis: „*Nákladem manželů Josefa a Barbary Příkryl z Hablova čís. 9 1879*“. V obecní kronice se o tom k roku 1879 píše: „*Téhož roku vystaven na místě starého dřevěného kříže nový pěkný kamenný kříž nákladem stařečků Josefa a Marie Příkrylových. 9.11.1879 stala se na schůzi všech Hablovských občanů obec fundátorem. 11.6.1880 bylo slavnostní svěcení. „Odpoledne krásné slunce jakoby se zvláštním zalíbením na tuto slavnost patřilo shůry. Po celý den ku přání zajisté všech občanů Hablovských a obzvláště nakladatelů, stařečků Příkrylových svítilo“ a následuje podrobný popis slavnosti.*

Původní dřevěný kříž stával na konci vesnice směrem k Dubanům, když kříž ztrouchnivěl, nebyl už obnovený. Jeho příběh je také popsán v obecní kronice:

„*V roce 1830 nechala obec Hablov zhotoviti nový kříž dubový mnohými řezbami ozdobený, kterýž na tehdejší čas velmi dovedně od neučeného pana Mlčocha z Duban vyhotoven a roku 1831 z Duban samou tíhou od občanů přinesen a na cestě k Olšanům vedoucí postaven a k veřejnému uctění kolemjdoucích odevzdán jest byl*“. U tohoto dřevěného kříže se loučili nebožtíci z Hablova se svou obcí. Po postavení nového kamenného kříže byl opraven a přemístěn k silnici do Duban na roli od č. 33. Dobrodinec chtěl zůstat utajen.

Zajímavé osudy má také pomník obětí v první světové válce v Hablově, který stojí před hřištěm. Byl postaven v roce 1923. Je to jehlan s 14 jmény mužů, nahoře je busta T. G. Masaryka a pod ní reli-

éf skloněné mužské a ženské hlavy. Nápis na podstavci říká: „*V upomínku obětem světové války věnuje obec Hablov 1923*“. V roce 1930 byla na pomník nahoru přidána busta T. G. Masaryka. Za okupace v roce 1940 ji zdejší muži tajně odstranili a zakopali v zahradě pana Vojtěcha Vraštila. Dne 7. 6. 1945 byla busta za velké slavnosti opět umístěna na pomník, ale v padesátých letech byla zase odstraněna. Znovu se busta T. G. Masaryka dostala na pomník v roce 2000 a můžeme ji tam vidět opět.

Potomci podruhů v Hablově zažili v minulosti dobré i zlé, slavnosti i neštěstí a požáry. Ještě jim zbývá obnovit kamenný kříž u kapličky. Až se tak stane a za velké účasti lidu a střelení z hmoždířů bude vysvěcení, rád na takovou slavnost přijdu znovu. A jistě i vy zatoužíte poznat místní drobné památky a jejich osudy.

Ján Kadlec

Pomník padlých z první světové války

Busta T. G. Masaryka na pomníku

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na leden tyto akce:

Záhoří

středa 7. ledna 2026

Výcházka nejen pro seniory nás zavede jen kousek od Prostějova. Z Mostkovic se vydáme na Záhoří, projdeme se po lesních pěšinkách kolem vojenské pozorovatelny Prostějov-západ, zastavíme se u křížku, prohlédneme si zdejší lomy a navštívíme studánku Na Kači. Zpátky sejdeme do Domamyslic na autobus MHD. Délka trasy asi 4 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd autobusem do zastávky Mostkovice pomník v 9:35 (st. č. 10). Návrat z Domamyslic po 12. hodině.

Akce Ekocentra Iris finančně podporuje **Statutární město Prostějov** a **Státní fond životního prostředí**.

Dobroty pro ptactvo

úterý 13. ledna od 15:30 v **Ekocentru Iris**

Hravé aktivity a tvoření pro děti i dospělé. Společně budeme vyrábět různé dobroty pro zimní přikrmování ptáků (závěsná krmítka z proutí, řetězy a různé druhy tukových krmítek). Akce bude doplněna informacemi a hravými aktivitami o našich ptácích. Materiál na výrobu bude zajištěn. Poplatek 60 Kč/osoba. Ekocentrum Iris 15:30 – 17:00.

Za sv. Kryštofem

středa 14. ledna

Výcházka nejen pro seniory zavede do blízkosti Olomouce. Z Kožušan se vydáme nad dálniční obchvat k soše sv. Kryštofa, odtud pokračujeme přes Nemilany k rybníku Hamrys a dále do Nových sadů, kde vycházku ukončíme. Délka trasy 5-6 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd vlakem v 8:59 do Kožušan. Návrat z Nových sadů mezi 12. a 13. hodinou.

Zimní královna

sobota 17. ledna

Výcházka pro rodiny s dětmi nás zavede do lesa Obora nad Podhradským rybníkem u Plumlova. Při procházce lesem budou děti i dospělí čekat hravé úkoly od Zimní královny. Délka trasy 4,5 km. Poplatek 60 Kč/dítě. Sraz na aut. zastávce v Plumlově v 8:45 (vhodný autobus odjíždí z Prostějova

v 8:25). Ukončení vycházky v Plumlově před 13. hodinou.

Ze Stražiska do Konice

středa 21. ledna

Výcházka nejen pro seniory povede po nové cyklostezce. Cestou projdeme Maleny, uvidíme pozůstatky Hrázného mlýna a pomníček padlým při přepadení vlaku, dále pokračujeme kolem Čertových rybníků do Čunína a přes Křemenec dojdeme k rybníku u Konice. Délka trasy asi 7 km. V případě horšího počasí vycházku ukončíme v Křemenci (délka zkrácené trasy 4,5 km). Poplatek 40 Kč. Odjezd vlakem v 9:05 na Stražisko. Návrat do 13:30.

Zlechovský vrch

středa 28. ledna

Výcházka nejen pro seniory povede z Mostkovic nad přehradu na zalesněný Zlechovský vrch. Odtud pak sejdeme do Plumlova. Délka trasy asi 5 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd autobusem do zastávky Mostkovice kino v 9:35 (st. č. 10). Návrat z Plumlova nejpozději ve 13:30.

Kontakt:

ČSOP, Ekocentrum Iris
Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PREROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Vánoce i pro ptáky: ornitologové radí, co nasypat do krmítek

Praha, 16. prosince 2025. Poklidné období adventu si mnoho lidí již tradičně spojuje s vyvěšením ptačích krmítek a "přilepšením" opeřeným návštěvníkům. Co ptákům připravit, abychom na zahradě podpořili co nejvíce druhů a na co si naopak dát pozor, radí odborníci z České společnosti ornitologické (ČSO). Zároveň zvou veřejnost k účasti v již osmém ročníku Ptačí hodinky, sčítání ptáků nejen na krmítkách 9.–11. ledna 2026.

Klíčem k úspěchu je rozmanitost, a to nejen na krmítku, ale i v jeho okolí. „Každý druh má trochu jiný zobák přizpůsobený jinému typu potravy. Mohutný, silný zobák dlaska funguje jako louskáček – poradí si i s tvrdými semeny, ořechy a dokonce peckami, na což odkazuje i jeho vědecké jméno *Coccothraustes*, tedy drtič jader. Naopak jeho příbuzný z čeledi pěnkavovitých stehlík má poměrně dlouhý zobák, kterým vybírá drobná semínka bodláků nebo pcháčů. Chceme-li tyto druhy přilákat, je potřeba myslet na to, aby naše zahrada byla rozmanitá se stromy, keři i trvalkami,” říká Dita Hořáková z ČSO.

Ptáky na zahradu nalákáte i na bobule a ovoce. „Na bobulích loubince neboli psiho vína lze při troše štěstí zastihnout rehka domácího, který kvůli stále teplejším zimám v Česku v malých počtech zimuje místo odletu na jih a jehož výskyt aktuálně sledujeme v programu Rehci v zimě. Jablka potěší kosy i drozdy kvíčaly. Později v zimě také dozrávají plody břečťanu, které jsou pochoutkou pro celou řadu ptáků včetně atraktivních červínek,” sděluje Hořáková.

Zima je pro ptáky rizikové období, zvláště když teploty poklesnou hluboko pod bod mrazu. „Nejdrobnější ptáci mohou během mrazivé noci ztratit až pětinu své hmotnosti, takže následující den musejí najít dostatek tučné potravy. Ideální do krmítka jsou proto semena slunečnice, která mají vysoký podíl zdravých tuků a bílkovin. Za nejchladnějších dní je vhodné nabízet speciálně vyrobené tukové krmivo. Doporučujeme sáhnout po kvalitních lojových koulích, peletkách, válečcích nebo koláčích od prověřeného

prodejce než po levných rostlinných náhražkách s palmovým tukem, které ptákům ani přírodě neprospívají,” upozorňuje Hořáková.

Pokud chcete mít jistotu, že ptákům nabííte opravdu kvalitní potravu z těch nejlepších dostupných surovin, můžete si koule a další lojové krmivo vyrobit sami dle návodu: <https://obchod.cso.cz/ptaci/jak-skoulet-domaci-lojove-koule/>

Kromě kvalitního hovězího loje můžete domácí pochoutky obohatit i o různá semena či ořechy, samozřejmě nesolené, případně moučné červy. „Kombinace tuku a hmyzu je pro mnoho ptáků neodolatelná a za zimních dní je výživnou pochoutkou. Vyhlášenými milovníky moučných červů jsou červeny, ale potěšíte jimi i další opeřené strážníky. Hmyz můžete ptákům také podávat samostatně anebo přidat do semínkových směsí,” sděluje Hořáková.

Většina ptačích druhů ráda přiletí do klasického krmítka se stříškou, které zároveň chrání krmivo před deštěm, sněhem a plesnivěním. „Některé ptáci, jako třeba pěnkavy nebo hrdličky, rádi sbírají potravu ze země. Na závěsné zásobníky na semena, ořechy i lojové krmivo budou létat sýkory koňadry, modřinky i mlynáři. Brhlíkům nebo šoupálkům, kteří se rádi pohybují po kmeni stromů, zase uděláte radost, pokud rozetřete hovězí lůj přímo do kůry,” radí Filip Tuháček, který má v ČSO na starosti programy občanské vědy včetně Ptačí hodinky.

I při přikrmování bychom však měli dát pozor na to, abychom ptákům nechtěně neublížili. „Do krmítka nedáváme zkažené krmivo ani zbytky lidských jídel. Slazená, solená, kořeněná nebo smažená by u drobných pěvců mohla způsobit smrt. Stejně tak pečivo rozhodně nepatří ani na krmítko, ani jím nekrmíme vodní ptáky. Přestože jim může chutnat, není dostatečně výživné a ptákům pak mohou chybět důležité vitamíny a další živiny,” varuje Tuháček a dodává: „Pokud chceme přilepšit kachnám nebo labutím, můžeme jim nabídnout obiloviny, hrách, kukuřici,

listovou zeleninu nebo koupit speciální granule pro vrubozobé ptáky.”

Dalším rozšířeným nešvarem je vyvěšování lojových koulí v plastových sítkách. „Ty jsou rizikem nejen pro ptáky, ale i pro psy nebo ježky, kteří mohou spadlé sítky nechtěně požívat. Pokud někde na plastovou sítku narazíte, nejlépe uděláte, když ji sebere a vyhodíte. Ptáci i další živočichové vám za to budou vděční,” uzavírá Tuháček.

Na stránce ptacihodinka.cz lidé najdou:

- informace ke sčítání,
- materiály k určování ptáků,
- pomocný sčítací arch, leták a plakáty,
- ptačí kvízy,
- fotogalerii z krmítek,
- tipy, čím přikrmovat,
- info o chorobách na krmítku,
- výukový program pro školy,
- výsledky minulých ročníků.

I letos budou mít účastníci sčítání možnost zapojit se do slosování o ceny od firem, které se občanskou vědu rozhodly podpořit. Sponzoři soutěže v 8. ročníku Ptačí hodinky jsou: Primaroute, Plastia, PRO-BIO, KAZDA, BirdSong Coffee, Alza a BUSHMAN. Všem sponzorům i Obchodu ČSO za jejich příspěvky do soutěže mnohokrát děkujeme!

Kontakty pro další informace:

Filip Tuháček, tuhacek@birdlife.cz,
775 560 388

Dita Hořáková, horakova@birdlife.cz,
774 447 138

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“.

Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školicí místnost pro 40 osob.

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepcie@lazneslatinice.cz

Kočka divoká je zpět: v Lužických horách letos úspěšně vyvedla mláďata

Brno 8. prosince 2025

Vzácný druh šelmy se po letech opět objevuje a rozmnožuje v Lužických horách. Genetické analýzy z odebraných vzorků srsti a trusu, provedené v Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR, jednoznačně prokázaly přítomnost kočky divoké. Monitoring z fotopastí Hnutí DUHA Šelmy, podpořený dobrovolníky, navíc umožnil získat první spolehlivé důkazy o reprodukci tohoto kriticky ohroženého druhu. Objev poskytuje nové poznatky o stavu populace a významu ochrany přírodních ekosystémů.

Kočka divoká (*Felis silvestris*) byla v české krajině dlouho považována za vyhynulou. Její návrat dokládají fotopasti i genetické analýzy. DNA z odebraných vzorků srsti a trusu prokázala přítomnost samce kočky divoké. Kočka divoká patří k nejvzácnějším savcům české fauny, je zvláště chráněným druhem zařazeným na červený seznam jako kriticky ohrožený. Od kočky domácí se odlišuje kratším mohutnějším ocasem s pruhy a tupým koncem, výraznou tenkou hřbetní čarou a šedohnědým až šedožlutým zbarvením srsti.

Od stop ke genetickému důkazu

Monitoring je součástí dlouhodobé činnosti Hnutí DUHA Šelmy: „V roce 2022 se během zimy skupince proškolených dobrovolníků Vlčích hlídek podařilo objevit ve sněhu stopy malé kočkovité šelmy. Stopy kočky divoké bez dalších důkazů nelze jednoznačně odlišit od stop kočky domácí. Dobrovolníci však stopy dovedly do míst, kde se později kočku divokou skutečně podařilo zachytit na fotopast,“ popisuje Kristýna Chroboková, koordinátorka Vlčích hlídek v Lužických horách z Hnutí DUHA Šelmy. S výzkumem tak významně pomáhají i dobrovolníci, jak se ukázalo v tomto i dřívějších případech a v hlášení veřejnosti.

Rok 2025 přinesl zásadní posun: fotopasti zaznamenaly samce Jonáše a samici Tonku, která na jaře přivedla na svět nejméně tři koťata. Analýza DNA vzorků srsti a trusu odebraných z terénu potvrdila, že Jonáš je skutečně kočka divoká. Analýzy DNA provedl Ústav biologie obratlovců AV ČR v rámci projektu Technologické agentury ČR financovaného z programu Prostředí pro život.

Samec Jonáš v dubnu 2025, Zdroj: Hnutí DUHA Šelmy

„Nejspolehlivějším důkazem přítomnosti kočky divoké je analýza DNA, která umožňuje odlišit kočku divokou od kočky domácí, a identifikovat případné hybridní jedince. K získání vzorků slouží i neinvazivní metody, například chlupové pasti – dřevěné kolíky navoněné kozlíkem lékařským,“ říká zooložka Jarmila Krojerová z Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR. Celkem se povedlo na jaře získat devět genetických vzorků – dva vzorky trusu a sedm vzorků srsti. „Protože pohyb dvou jedinců byl v oblasti hodně intenzivní, získat takový vzorek, který by neobsahoval DNA obou jedinců, se ukázalo problematické. Nakonec byl úspěšně analyzován jeden vzorek srsti z chlupové pasti a dva vzorky trusu. Všechny patřily zmíněnému samci Jonášovi. U samice Tonky, stejně jako u koťat, nebyl zatím genetický původ ověřen, jelikož dosud nebyl získán vhodný genetický vzorek k analýze,“ dodává Jarmila Krojerová.

Kočka divoká hraje v lesních ekosystémech důležitou roli – její potrava tvořená zejména drobnými hlodavci pomáhá snižovat jejich početnost, chrání kůru stromů a sazenic před ohryzem a zároveň omezuje škody na zemědělských plodinách.

Vrací se do českých lesů

Kočka divoká z české krajiny vymizela v průběhu 19.–20. století,

pravděpodobně jako důsledek přeměny původních lesů na smrkové monokultury, intenzivního hospodaření a lovu. Po dlouhou dobu byla považována za vyhynulou. Nyní se její výskyt potvrzuje nejen v Lužických horách, ale také v Doupovských horách, na Křivoklátsku, Dobříšsku, Šumavě, v Českém a Slavkovském lese či na moravsko-slovenském pomezí. V sousedním Českém Švýcarsku byla také zachycena, avšak bez genetického ověření.

Více informací:

Jarmila Krojerová Ústav biologie obratlovců AV ČR krojerova@ivb.cz
+420 737 609 004

Kristýna Chroboková
Hnutí DUHA Šelmy
kristyna.fridrichova@hnutiduha.cz
+420 734 679 961

Zoo pod sněhovou peřinou

Čas chladných rán v zoo vítá nejedno zvíře. Mnohým dokonce svědčí nebývale. Je mýtem, že s přicházející zimou v zoologické zahradě není co k vidění. Stejně tak je pověrou, že by zahrada byla v zimních měsících pro širokou veřejnost uzavřená. Naopak! Pro některá zvířata je období nízkých teplot vlastní, zvláště pak pro severská, pro která by mohlo ještě „přituhnout“ a cítila by se podobně jako ve své domovině. Mráz jim prospívá víc než vlhký podzim. Jiná zvířata, která obývají teplé biotopy, se za léta strávená v zoo adaptovala natolik, že není žádným úkazem vidět třeba klokany, či žirafy na sněhu. „Věříme, že návštěvníky zahřeje zpráva o sníženém vstupném, které jsme pro ně v zimním čase připravili,“ uvádí Pavel Javůrek, vedoucí marketingového oddělení. A kdo že nám tedy zimu vítá s povděkem?

ZVÍŘATA V ZIMĚ

Domovem **vlka Hudsonova** je oblast Kanady v okolí Hudsonova zálivu. Na jihu obývá lesy, na severu rozsáhlé pustiny pokryté sněhem a ledem. V zimních měsících v jeho domovině teploty padají až k -40 °C, proto jsou pro něj i velmi náročné cesty za potravou.

Kozorožci kavkazští se během kruté zimy sdružují na slunných svazích, v zimě se ale velmi těžko dostávají k travinám kvůli až 35 cm vysoké vrstvě sněhu.

Makaci červenolíci si dokáží poradit s rozmanitými teplotami, nejsou pro ně výjimkou i takové, které se pohybují okolo -15 °C. Jelikož si v chladném období svedou vyhrabat potravu zpod sněhu, v angličtině se jim říká sněžné opice.

Sobi polární žijí všude kolem severního polárního kruhu, v Severní Americe na Aljašce a v Kanadě, ve Skandinávii a v severní části Ruska. V místech, kde teploty mohou klesat až k -50 °C. V přírodě během zimy mohou samci, samice i mláďata přijít až o 30 % tělesné hmotnosti.

Tygr usurijský, obyvatel východního Ruska, velmi dobře zná nehostinné oblasti a spolu s nimi zimní teploty spadající až k -45 °C. Mohutné tlapy proto používá coby sněžnice a ocení i 5 cm tukový polštář v oblasti břicha, který ho před chladem chrání.

V přírodě se **levhart mandžuský** vyskytuje pouze na Dálném východě, kde obývá nedotčené lesy. Jedná se o nejseverněji žijící poddruh. Jako jediný poddruh levharta přežije jak v letním horku, tak v extrémní zimě - jeho srst v tomto období dosahuje délky až 7,5 cm. V jeho domovině v zimním období klesají teploty hluboko pod bod mrazu.

Tlapy **rysa karpatského** jsou poměrně velké, zabraňují mu, aby se při svých toulkách zasněženými oblastmi propadal do hlubokého sněhu. Během zimy srst na tlapách ještě zhoustne, zvětší se tak jejich plocha, a tím i schopnost rysa pohybovat se po sněhu. V České republice bychom ho mohli spatřit zejména v oblastech Beskyd a Šumavy.

Iveta Gronská
tisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325

Knihovna města Olomouce v lednu 2026

12. 1. | 15:00 – 18:00

nám. Republiky – **Deskovky** – pozvánka pro každého, kdo má chuť si společně zahrát stolní hry. Ty si lze půjčit domů.

13. 1. | 10:00

nám. Republiky – **Zdraví v mobilu** – díky organizaci SeniorOn bez stresu a s příjemným lektorem zvážíme možnosti sledování kroků, srdečního tepu, tlaku, ale i aplikace pro cvičení či meditaci na chytrém telefonu.

13., 20. a 27. 1. | 14:00 – 15:30

nám. Republiky – **Mapy** – orientace po městě i mimo něj pomocí moderních technologií, rezervace 585 545 123, dospole@kmol.cz

13. 1. | 16:00

nám. Republiky – **Quilling** – kreativní dílna pro dospělé, tvorba nádherných vzorů z papírových proužků (filigránů), rezervace 585 545 123, dospole@kmol.cz

14. 1. | 10:00

pobočka Tabulový vrch – **Novoroční jóga na židli** (nejen pro seniory)

19. 1. | 15:00 – 18:00

nám. Republiky – **Jeskyňe a draci** – role-playové herní setkání

21. 1. | 10:00

pobočka Neředín – **Zvířátka a zima** – setkání nejmladších dětí s doprovodem v rámci projektu Book start plné her a tipů na zajímavé čtení, rezervace 737 115 178 nebo neredin@kmol.cz

26. 1. | 9:00 – 15:00

nám. Republiky – **Digitální odysea** – celodenní lekce práce s mobily a tablety (od připojení k internetu, přes fotky, mapy, sociální sítě až po e-shopy), rezervace na 585 545 123, dospole@kmol.cz

26. 1. | 15:00 – 17:00

pobočka Slavonín – **Lednové ledové odpoledne** – program pro děti zaměřený na zimní období, tradice a počasí. Povídání, prohlížení knížek a tvoření.

28. 1. | 10:00

pobočka Tabulový vrch – **Obrázky čajem a kávou malované** – výtvarné tvoření pro dospělé

29. 1. | 16:30

pobočka Jungmannova – **Vídeň, jak ji neznáte** – vídeňské stavby občanské vybavenosti (lázně, krematorium, byty, ...) očima lektorky Marie Tunturovové

29. 1. | 17:00

nám. Republiky – **Azorské ostrovy** – putování Ondřeje Rause po největším azorském ostrově Sao Miguel a prezentace jeho knihy Azory: Svatební cesta bez manželky

3. 2. | ve výpůjční době

pobočka Holice – **Masopustní masky a veselí** – společné tvoření, radost, smích, písničky a říkanky

VÝTVARNÉ DÍLNY PRO DĚTI

• 9. 1. | 14:00 – 16:00

pobočka Brněnská – **Sněhuláci ze dřeva** – originální zimní dekorace

• 13. 1. | ve výpůjční době

pobočka Holice – **Macramé** – náramky přátelství

• 15. 1. | 14:00 – 17:00

nám. Republiky – **Hvězdička**

• 15. 1. | 14:00 – 17:00

pobočka Jungmannova – **Sněhulák z ponožky** – využití „lichých ponožek“

každé pondělí | 15:00

nám. Republiky – **H.A.C.K. klub** – klub pro mladé od 10 let, Playstation, 3D pera a 3D tisk, virtuální realita, programování robotů, ... Přihlášky 585 545 123, dospole@kmol.cz

každý čtvrtek | 9:00 – 16:00

nám. Republiky – oddělení hudby – **Digitální poradna** – potíže s telefonem, tabletem, notebookem, novou instalací, nastavením či aktualizací pomůže vyřešit naše poradna s individuálním přístupem

SOUTĚŽE

• nám. Republiky – **Soutěž o knihu Petry Soukupové** – soutěžní arch najdete v oddělení pro dospělé čtenáře

• nám. Republiky – **Čtenářská výzva 2025** – celoroční soutěž spojená se čtením „zvláštních“ knih, informace na www.kmol.cz

• pobočka Jungmannova – **Zimní stezka** – šest stanovišť s neobvyklými úkoly na naší komunitní zahradě

• nám. Republiky – **Blackout poetry** – hra na básníky, soutěž pro všechny milovníky písmenek

• pobočka Chomoutov – **Soutěž Moje zvířátko** – výtvarná soutěž pro děti

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ PRVOTINY

– čekáme na dosud nezveřejněné práce na libovolné téma od autorů všech věkových kategorií.

• poezie: 5 básní, případně výběr ze sbírky

• próza: 20 stran A4 textu, případně výběr z delšího textu

Práce zasílejte do 31. 8. 2026 na prvotiny@kmol.cz, nebo zanechte na kterékoli pobočce knihovny. Uveďte jméno, rok narození a kontakt.

VÝSTAVY

• náměstí Republiky zdobí snímky pákistánských, nepálských, norských a španělských pohoří – práce fotografa Leo Pfeiffera

• pobočka Jungmannova nabízí fotky Američana George Thompsona zaměřené na jeho rodnou Moravu

Tříkrálový koncert za svitu hořících luceren

Vážená veřejnosti,

přijměte naše pozvání na Tříkrálový galavečer pořádaný v Muzeu kočárů dne 9. 1. 2026 od 18.00 hod. Při svitu hořících luceren a rozsvíceného největšího kočáru prožijeme nádhernou atmosféru Tříkrálového koncertu Jiřího Pavlici a Hradišťanu.

Vstupenky zakoupíte:

Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem: tel.: 608 610 324

Prostějov, tel.: 724 652 070

Květinářství Magnolie, Svatoplukova ul., Prostějov:

tel.: 608 345 419

V úctě

Václav Obr

Hanácký mužský sbor Rovina
za podpory Olomouckého kraje a Města Libavá

Tříkrálová koleda
dozvuky folklorních Vánoc
lidové vánoční písně, koledy a pastorely z Hané

sobota **10. ledna 2025**
od 16 hodin

Kostel sv. Anny
a sv. Jakuba Uěššího

Stará Voda u Libavé

Hanácký mužský sbor
Rovina & hosté

www.RovinaOlomouc.cz

HRADIŠŤAN
& Jiří Pavlica

TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT ZA SVITU HOŘÍCÍCH LAMP
MUZEUM KOČÁRŮ V ČECHÁCH POD KOSÍŘEM

9. 1. 2026
v 18:00 hodin

vstupenky zakoupíte:
Muzeum kočárů - Čechy p/K, tel.: 608 610 324
Prostějov, tel.: 724 652 070
Květinářství Magnolie 608 345 419
www.historickekočary.cz

Krásné Vánoce a spokojený nový rok 2026
vám přeje spolek

U nás
www.luderov.cz

KORUNA ČESKÁ
Město Olomouc
Deus Rex Patria
suh - král - otcina
strana čech, Moravy a Slezska

ŽÁDNÉ REKLAMY, PROSÍM!
ŠETŘÍM NAŠE LESY – HISTORICKÉ DĚDICTVÍ
ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

Vánoce na Sovinci

Ve dnech 26.–30. prosince 2025 se hrad Sovinec proměnil v místo plné zimní pohody, historie a dobré nálady. Vánoční akce přilákala velké množství malých i dospělých návštěvníků, kteří zaplnili hradní prostory a užívali si sváteční atmosféru netradičních prohlídek.

Na Sovinci nemohlo chybět ani Studio Bez kliky, které do programu vnášelo hravé a humorné vsuvky zaměřené na historii knihtisku a mincovnictví. A protože se vše odehrávalo v prachárně, nesměly tam chybět ani prachy – ačkoliv historicky prachárny sloužily ke skladování střelného prachu.

Po soutěži, ve které si návštěvníci ověřovali znalosti místopisných názvů a lidových písní, které obsahovaly historická platidla, si hosté mohli vyrazit minci... nebo zub. Následně přišel na řadu knihtisk – zájemci si mohli vlastnoručně vytisknout novoroční PFko na historickém lisu pod vedením mistra Prokeše, které se stalo jedním z nejoblíbenějších suvenýrů celé akce.

Vánoce na Sovinci tak nabídl nejen sváteční atmosféru, ale především živou historii podanou s lehkostí a humorem. A soudě podle spokojených úsměvů návštěvníků, hrad byl o Vánocích plný přesně toho, co má být – lidí, zážitků a dobré nálady.

Václav Andrš

Loštický betlém

Až do 6.1.2026 bude každé odpoledne od 14.00 do 18.00 hod. přístupný Loštický betlém, který je dřevěnou kronikou Moravy a již 30 let jej vytváří řezbář Jaroslav Beneš. Obsahuje více než 300 figurek, kromě biblických postav a slavných rodáků z Loštic je zde například Jan Amos Komenský, Leoš Janáček či Jiří Kajinek, kterému se

LOŠTICKÝ BETLÉM

s figurkami místních občanů i moravských celebrit

u řezbáře Jaroslava Beneše
Moravičanská 439, 789 83 Loštice

Zahájení 1. prosince 2025 ve 14 hod.

Bude doplněno o díla místních výtvarníků, hudební doprovod - A.M. Úlet Moravičany.

Výstava potrvá od 1.12.2025 do 6.1.2026
otvřeno denně od 14-18 hod. vč. svátků,
sobot a nedělí. Dotazy na tel.: 603 929 926

29. ročník - 2025

NOVÁ EXPOZICE:
ZRCADLO VAŠEHO ŽIVOTA -
PŘIJďte SE V NĚM NAJIT I VY
www.lostickybetlem.blogspot.com

podarilo uprchnout z nedaleké věznice na Mírově. Letošními přírůstky jsou malíř Jiří Herzig a olympijská legenda Emil Zátopek. Každoročně v době Vánoc betlém navštíví kolem 3 000 návštěvníků, zájemci si mohou zakoupit menší vyřezávané betlémy, znamení zvěrokruhu či dřevěné šperky.

Foto: Dagmar Tichá

Přehled akcí ve Velké Bystřici – leden 2026

Město Velká Bystřice

Předprodej vstupenek a rezervace míst v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti): • Městský ples 24. 1. 2026 od 20 hod., cena 300 Kč, k tanci a poslechu hrají Jamr's, CM Parádnic, DJ Johny.

1. – 22. 1. (galeriezet, po – pá 10:30 – 17:00, so, ne zavřeno)

Jan Jemelka: Obrazy a grafiky – vernisáž výstavy

Jan Jemelka, výtvarník, grafik, vitrážista, narozen 3. 5. 1953 v Praze, žije a tvoří v Hodolanech.

Vystudoval Střední uměleckopřemyslovou školu v Brně a později Akademii výtvarných umění v Praze. Věnuje se malbě, grafice a také tvorbě vitráží, a to především do sakrálních prostor. První skleněnou vitráž vytvořil v roce 1980 a téhož roku proběhla jeho první výstava v olomoucké galerii Dílo. Jemelkova barevná okna z osmdesátých let jsou dodnes k vidění v kostele sv. Barbory ve Chválkovicích. Velkým mezníkem pro jeho tvorbu bylo navrhování velkých vitrážových oken pro kostel Panny Marie, Matky církve, ve slovinském Mariboru v letech 1995–1997. Od dob studií pracuje se sochařem Otmarem Olivou, architektem Miroslavem Vočtou, sochařem Pavlem Hřebíčkem a architektem Františkem Zajíčkem. Zabývá se také knižní ilustrací, spolupracuje s na-

kladatelstvím Refugium Velehrad-Roma. Je členem několika uměleckých skupin a spolků.

10. 1. (Stará Voda u Libavé, so 16:00)

Tříkrálový koncert

Benefiční Tříkrálový koncert Hanáckého mužského sboru Rovina a hostů ve prospěch obnovy a údržby poutního areálu Stará Voda.

10. 1. (galeriezet, pá 17:00 – 18:00) **Daniel a Lukáš Klánští – novoroční koncert**

Při novoročním koncertu se představí bratrské duo – basbarytonista Daniel a klavírista Lukáš Klánští.

Vstupné 100 Kč, děti zdarma.

10. – 11. 1. (obchůzka městem, so, ne)

Tříkrálová koleda „Začneme nový rok dobrým skutkem.“ Papirové koruny, tváře červené mrazem a nápis křídou K+M+B+2026. To si vybavíme, když se řekne Tři králové. I po Bystřici se vydají skupinky koledníků s kasičkami. Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje.

10. – 11. 1. (Hala Na Letné, so, ne 9:00 – 15:00)

SEKO CUP Mezinárodní turnaj mladších žáků v házené

11. 1. (kostel Stětí sv. Jana Křtitele, ne 18:00 – 19:00)

Tříkrálový koncert

Tříkrálový koncert Hanáckého mužského sboru Rovina. Jako host vystoupí mužský sbor z Lovčic (Slovácko)

24. 1. (galeriezet, so 17:00 – 18:00)

Hana Watral-Mikulenková: Blíz-kost – vernisáž výstavy obrazů

Maluji. Věřím v malbu. Sbíráám vizuální zážitky z každodenního života, z cest a z míst někde na hraně vášně. Mám potřebu zhmotnit moje představy na plátno. Je to cesta, která je bez cíle a je to teda jízda! Srdeční záležitost. Autenticita. Malbou ukotvují harmonii ve vrstvách akrylu, gestech, barevné škále a expresivních stop štětce. V kresbě se naopak zaměřuji na detail a preciznost vedení linky, přiznávám v nich vliv tetování a asijské tradiční kaligrafie. Studovala jsem na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě, kde jsem v roce 2011 absolvovala IV. ateliér vedený profesorem Ivanem Csudaie. Momentálně tvořím na Valašsku.

Výstava potrvá do 26. 3. 2024.

24. 1. (Hotel Zámek, so 20:00 – 02:00)

Městský ples Všechny prostory Hotelu Zámek budou žít reprezentačním plesem.

K tanci i poslechu hrají: skupina JAMR'S, cimbálová muzika Parádnic a DJ Johny.

Přehled akcí ve Velké Bystřici – leden 2026

V průběhu večera vystoupí Apokalips – pole dance a skupina mažoretek Beat. Bohatá tombola. O dobré jídlo a pití se postará personál Hotelu Zámek Velká Bystřice. Vstupné 300 Kč. Předprodej vstupenek a rezervace míst od 2. 1. 2025 v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502.

17. 1. (sál OÚ v Přáslavicích, so 20:00)

Ples mikroregionu Bystřička

Přijměte pozvání na XVI. Reprezentační ples obcí sdružených v mikroregionu Bystřička, který se tentokrát koná v Přáslavicích. K tanci i poslechu hraje The Barber's Band. Můžete se těšit tradiční vystoupení starostů mikroregionu a bohatou tombolu. Vstupné 200 Kč. Předprodej vstupenek a rezervace míst na OÚ Přáslavice, tel. 587 408 870

24. – 25. 1. (Hala Na Letné, so 9:00 – 17:00)

Honeywell Cup Turnaj v miniházené.

31. 1. (Hala Na Letné, so 9:00 – 17:00)

Memoriál Jaroslava Pazdery Turnaj mužů v házené.

Petr Nakládal

referent odboru kultury a informací

nakladal@muvb.cz

724 080 298

Zámecké náměstí 79, 783 53 Velká Bystřice

www.velkabystrice.cz

Za krásnou Olomouc

Milí členové a příznivci spolku Za krásnou Olomouc,

rok se s rokem sešel a my sedíme nad kalendářem našeho spolku, který se pomalu ale jistě plní termíny a nápady. Pohled na uplynulých dvanáct měsíců mě naplňuje obrovskou vděčností. Vidím spoustu vašich tváří na našich vycházkách, výletech i přednáškách a cítím tu jedinečnou energii, kterou do našeho města společně vnášíme.

Dovolte mi, abych vám jménem celého spolku Za krásnou Olomouc popřála do nového roku především pevný krok – a to nejen na naší dlažbě, ale i v osobním

životě. Přejí vám rok plný radosti z objevování skrytých detailů na fasádách, které denně mýjíme, i rok plný odvahy pečovat o to, co dělá naše město domovem.

I v novém roce vyrazíme do známých čtvrtí i do míst, kam se běžně nedostanete. Budeme mluvit o urbanismu, umění, zeleni i lidech, kteří město formovali. Opět plánujeme výlet za hranice Olomouce. Otevřeme témata, která naším městem hýbou, a pozveme hosty, kteří mají co říct. V Molitorově knihovně chystáme několik komorních, ale obsahově bohatých výstav.

Bud'te u toho s námi!

Program ladíme za pochodu a aby

vám nic neuteklo, sledujte naše sociální sítě (Facebook a Instagram), kde najdete nejčerstvější pozvánky i zajímavosti z našich archivů.

Naším největším motorem jste vy – vaše účast, vaše dotazy a vaše sdílená láska k Olomouci. Moc se těším, až se znovu potkáme v Molitorce nebo při další vycházce.

Ať je váš rok 2026 přesně takový, jakou chceme mít naši Olomouc: kultivovaný, inspirativní a přátelský.

Za spolek Za krásnou Olomouc,

Jana Kiesewetterová,
předsedkyně spolku

jan jemelka obrazy a grafiky

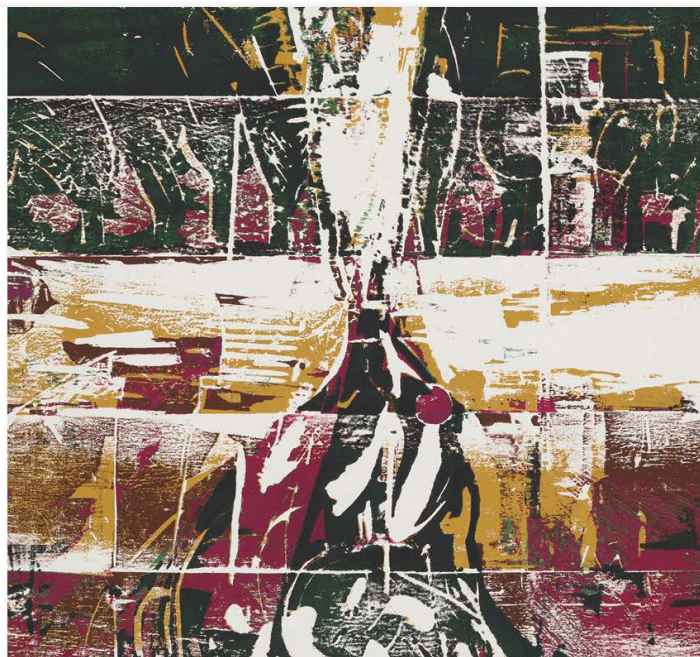
vážení milovníci umění, galeriezet vás srdečně zve na výstavu obrazů a grafik jana jemelky

výstava potrvá do 22. ledna 2026

galeriezet je otevřená od pondělí do pátku 10.30–17.00 hodin
v sobotu a neděli zavřeno | www.galeriezet.cz

galeriezet

Město Velká Bystřice

PF 26

Dříve a nyní

INDEX LIDSKÉHO ROZVOJE (HDI)

Index lidského rozvoje (anglicky Human development index, HDI) sleduje jako ukazatele životní úrovně očekávanou délku života, vzdělání a hrubý národní příjem.

POŘADÍ v roce 2023:

1. Island, 2.-3. Švýcarsko, 2.-3. Norsko, 4. Dánsko, 5.-6. Švédsko, 5.-6. Německo, 7. Austrálie, 8.-9. Hongkong (Čína), 8.-9. Nizozemí, 10. Belgie, ... 13.-14. UK ... 16. Kanada, 17.-19. USA ... 22. Rakousko ... 26. Francie ... 29.-31. Itálie ... 29.-31. Česko ... 44. Slovensko ... 78. Čína ... 130.-131. Indie ... 191. Středoafrická republika, 192. Somálsko, 193. Jižní Súdán.

Index lidského rozvoje (1990 až 2023)
Země: stav 2023 / stav 1990 / rozdíl; rozdíl v %
Česko: 0,915 (2023) / 0,738 (1990) / + 0,177; + 24% (za 33 let)
Slovensko: 0,880 (2023) / 0,741 (1990) / + 0,139; + 19% (za 33 let)
Island: 0,972 (2023) / 0,807 (1990) / + 0,165; + 20% (za 33 let)
Jižní Súdán: 0,388 (2023) / 0,410 (2010) / -0,022; -5% (za 13 let)

<https://kt-vyvoj.estranky.cz/clanky/cesky/index-lidskeho-rozvoje-hdi.html>

BOHATSTVÍ NA OBYVATELE (ALLIANZ)

Studie „Allianz Global Wealth Report“ analyzuje bohatství domácností v 57 zemích světa. Uváděná finanční aktiva netto zahrnují finanční hodnotu veškerého movitého a nemovitého majetku minus dluhy.

POŘADÍ v roce 2024 (Report 2025):

1. USA, 2. Švýcarsko, 3. Singapur, 4. Dánsko, 5. Tchaj-wan, 6. Švédsko, 7. Kanada, 8. Nový Zéland, 9. Nizozemí, 10. Belgie, 11. Austrálie ... 13. Německo, 14. Itálie ... 16. UK (Velká Británie), 17. Rakousko, 18. Francie ... 25. Česko ... 32. Čína ... 39. Slovensko ... 48. Indie ... 55. Argentina, 56. Indonésie, 57. Pákistán.

Vývoj bohatství na obyvatele (2012 / 2020 až 2024)
Země: stav 2024 (Euro) / stav (rok) / rozdíl; rozdíl v %
Česko: 34 740 (2024) / 9 408 (2012) / +

25 332; + 269% (za 12 let)
Slovensko: 10 580 (2024) / 1 938 (2012) / + 8 642; + 446% (za 12 let)
USA: 311 000 (2024) / 90 417 (2012) / + 220 583; + 244% (za 12 let)
Pákistán: 630 (2024) / 622 (2020) / + 8; + 1% (za 4 roky)

<https://kt-vyvoj.estranky.cz/clanky/cesky/bohatstvi-na-obyvatele-allianz.html>

HRUBÝ DOMÁCÍ PRODUKT (HDP) NA OBYVATELE

Hrubý domácí produkt (HDP) je finální celková peněžní hodnota statků a služeb vytvořená za dané období na určitém území. Tento ukazatel se používá v makroekonomii pro určování výkonnosti ekonomiky států. V mezinárodních srovnáních se také používá HDP na obyvatele (HDP na hlavu).

POŘADÍ v roce 2024:

1. Singapur, 2. Lucembursko, 3. Irsko, 4. Macao (Čína), 5. Katar, 6. Norsko, 7. Švýcarsko, 8. Brunej, 9. USA, 10. Dánsko ... 20. Rakousko ... 22. Německo ... 24. Austrálie ... 27. Kanada, 28. Francie ... 31. UK (Velká Británie), 32. Itálie ... 34. Česko ... 51. Slovensko ... 78. Čína ... 127. Indie ... 190. Středoafrická republika, 191. Burundi, 192. Jižní Súdán.

Vývoj HDP na obyvatele (1980 / 1995 / 2011 až 2024)
Hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele, současné ceny, parita kupní síly (ppp), mezinárodní dolary na obyvatele:
Země: stav 2024 / stav (rok) / rozdíl; rozdíl v %
Česko: 56 744 (2024) / 13 938 (1995) / + 42 806; + 307% (za 29 let)
Slovensko: 45 583 (2024) / 8 200 (1995) / + 37 383; + 456% (za 29 let)
Singapur: 150 689 (2024) / 9 019 (1980) / + 141 671; + 1571% (za 44 let)
Jižní Súdán: 750 (2024) / 3 374 (2011) / -2 624; - 78% (za 13 let)

<https://kt-vyvoj.estranky.cz/clanky/cesky/hdp-na-obyvatele.html>

PRŮMĚRNÁ DÉLKA ŽIVOTA

Průměrná délka života (střední délka života) je statistický údaj udávající průměrný, tedy předpokládaný věk, jehož dosahují členové dané populace.

POŘADÍ v roce 2023:

1. Hongkong (Čína), 2. Švýcarsko, 3. Japonsko, 4. Španělsko, 5. Itálie, 6. Malta, 7. Jižní Korea, 8. Lucembursko, 9. Švédsko, 10. Izrael ... 14. Austrálie ... 31. Rakousko ... 34. UK (Velká Británie) ... 38. Německo ... 40. Česko ... 47. USA ... 51. Slovensko, 52. Čína ... 115. Indie ... 187. Lesotho, 188. Čad, 189. Nigérie.

Vývoj průměrné délky života (1960 a 2023)
Země: stav 2023 (roky) / stav 1960 / rozdíl; rozdíl v % (za 63 let)
Česko: 79,88 let (2023) / 70,35 let (1960) / + 9,53; + 14%
Slovensko: 78,02 let (2023) / 69,92 let (1960) / + 8,09; + 12%
Hongkong (Čína): 85,25 let (2023) / 66,96 let (1960) / + 18,29; + 27%
Nigérie: 54,46 let (2023) / 36,98 let (1960) / + 17,49; + 47%

<https://kt-vyvoj.estranky.cz/clanky/cesky/zivot-prumerna-delka-zivota.html>

GPI – NEJBEZPEČNĚJŠÍ ZEMĚ SVĚTA

Globální index míru (anglicky Global Peace Index, GPI) je bodové hodnocení relativní pozice národní a regionální mírumilovnosti. Index zkoumá tři hlavní témata: úroveň bezpečnosti ve společnosti, rozsah domácích a mezinárodních konfliktů a míru militarizace. Poprvé od roku 2008

Dříve a nyní

Česko ve srovnání s ostatními v posledních pěti letech sestoupilo v žebříčku dolů.

POŘADÍ v roce 2025:

1. Island, 2. Irsko, 3. Nový Zéland, 4. Rakousko, 5. Švýcarsko, 6. Singapur, 7. Portugalsko, 8. Dánsko, 9. Slovinsko, 10. Finsko, 11. Česko ... 14. Kanada ... 18. Austrálie ... 20. Německo ... 28. Slovensko ... 30. UK (Velká Británie) ... 33. Itálie ... 74. Francie ... 98. Čína ... 115. Indie ... 128. USA ... 161. Súdán, 162. Ukrajina, 163. Rusko.

Vývoj GPI v letech 2008 až 2025 (méně bodů = lepší situace).

Země: stav 2025 / stav 2008 / rozdíl; rozdíl v %
Česko: 1,435 / 1,501 / -0,066 ; -4%
Slovensko: 1,609 / 1,576 / + 0,033 ; + 2%
Island: 1,095 / 1,176 / -0,066 ; -7%
Rusko: 3,441 / 2,777 / + 0,664 ; + 24%

<https://kt-vyvoj.estranky.cz/clanky/cesky/gpi--nejbezpecnejsi-zeme-sveta.html>

POČET OBYVATEL

Porovnání, jak se vyvíjel počet obyvatel od roku 1960 do roku 2023.

POŘADÍ v roce 2023:

1. Indie, 2. Čína, 3. USA, 4. Indonésie, 5. Pákistán, 6. Nigérie, 7. Brazílie, 8. Bangladéš, 9. Rusko, 10. Mexiko ... 19. Německo ... 21. UK (Velká Británie), 22. Francie ... 25. Itálie ... 37. Kanada ... 54. Austrálie ... 87. Česko ... 100. Rakousko ... 120. Slovensko ... 201. Palau, 202. Nauru, 203. Tuvalu.

Vývoj počtu obyvatel (1960 až 2023)
Země: stav 2023 / stav 1960 / rozdíl; rozdíl v %
Česko: 10 864 042 (2023) / 9 602 006 (1960) / + 1 262 036; + 13%

Slovensko: 5 426 740 (2023) / 4 068 095 (1960) / + 1 358 645; + 33%
Indie: 1 438 069 596 (2023) / 450 547 679 (1960) / + 987 521 917; + 219%
Tuvalu: 9 816 (2023) / 5 323 (1960) / + 4 493; + 84%
SAE (emiráty): 10 483 751 (2023) / 92 418 (1960) / + 10 391 333; + 11244%
Bulharsko: 6 446 596 (2023) / 7 867 374 (1960) / - 1 420 778; - 18%
SVĚT: 8 061 876 001 (2023) / 3 032 019 978 (1960) / + 5 029 856 023; + 166%

<https://kt-vyvoj.estranky.cz/clanky/cesky/vyvoj-poctu-obyvatel.html>

VOLBY 2025 a o STO LET DŘÍVE (V závorce: poslanecké mandáty)

2025 - POSLANECKÁ SNĚMOVNA Parlamentu ČR ... (200)
1. ANO 2011 (ANO) ... 34,51% (80).
2. SPOLU (ODS + KDU-ČSL + TOP 09) ... 23,36% (52).
3. Starostové a nezávislí (STAN) ... 11,23% (22).
4. Česká pirátská strana (Piráti) ... 8,97% (18).
5. Svoboda a přímá demokracie (SPD) ... 7,78% (15)...

1925 - PARLAMENT (Československo) ... (300)
1. Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu (RSZML) (agrární) ... 13,7% (45).
2. Komunistická strana Československa (KSČ) ... 13,1% (41).
3. Československá strana lidová (ČSL) ... 9,7% (31).
4. Československá sociálně demokratická strana dělnická (ČSDSD) ... 8,9% (29).
5. Československá strana socialistická ... 8,6% (28)...

REKORD VOLEB 2025:

Vítězná strana ANO získala nejvyšší počet hlasů v historii České republiky (1.940.507). Na pomyslné druhé místo tak byl odsunut dosud rekordní výsledek ČSSD v parlamentních volbách 1998 se ziskem 1.928.660 hlasů. Třetí místo pak už drží stejná strana: v roce 2017 mělo ANO 1.500.113 hlasů.

Vyšší počet voličů je zaznamenán v historických archívech na území českých zemí dvakrát, a to v bývalém Československu: v roce 1990 Občanské fórum (OF) ve volbách do Sněmovny lidu Federálního shromáždění obdrželo 3.851.172 hlasů a v roce 1946 měla Komunistická strana Československa (KSČ) zaznamenáno 2.205.697 hlasů (40,17%) ve volbách do Ústavodárného Národního shromáždění (od voličů z České republiky). Komunistická strana Slovenska (KSS) byla tehdy volebně oddělená od KSČ a získala na Slovensku 489.230 hlasů (30,37 %).

Procentuálně (34,51 %, zisk 80 mandátů) se v roce 2025 jedná o druhý nejlepší výsledek vítěze v historii České republiky a čtvrtý nejlepší v historii celostátních voleb v českých zemích: v roce 2006 měla Občanská demokratická strana (ODS) 35,38 % hlasů a získala 81 mandátů. Vyšší procentuální zisky pak byly dříve jen za Československa: Občanské fórum (OF) mělo 53,15 % ve volbách do Sněmovny lidu Federálního shromáždění v roce 1990 a předtím Komunistická strana Československa (KSČ) 40,17 % v parlamentních volbách 1946.

<https://kt-vyvoj.estranky.cz/clanky/cesky/volby.html>

Vánoční zpívání ve Staré Vodě

V sobotu 13. prosince 2025 se kostel sv. Anny a sv. Jakuba Většího ve Staré Vodě rozzářil jemným fialovým světlem a naplnil tóny vánočních melodií. Za svitu svíček se zde sešli místní i návštěvníci, aby společným zpěvem vytvořili atmosféru blízkosti a naděje.

O hudební doprovod se postaraly skupiny MS Band a MS Chór, a díky připraveným zpěvníkům se ke zpěvu mohli připojit i návštěvníci. Postupně rekonstruovaný kostel dodal setkání historickou atmosféru a kouzlo společného předvánočního okamžiku.

Radost a naději navíc podpořily dobré zprávy: sbírka na nové zvony pro kostel vynesla 4 miliony korun a u pramene Královské studánky byla odhalena pamětní deska Honzy Pečinky, připomínající jeho více než třicetileté úsilí při obnově poutního místa Stará Voda a Královské studánky.

Text i foto: Dagmar Tichá

Koruna Česká – monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska,
Regionální společnost Olomouckého kraje
dovoluje si Vás pozvat na

XII. ples Koruny České

koná se v **pátek 30. ledna 2026**
na Fortu XVII. v Křelově
začínáme v 19.00 hod.,
slavnostní zahájení ve 20.00 hod.

Program: Trubači Koruny České
Noční prohlídka Fortu XVII.
Hraje kapela **Naostro**
Bohatá tombola a občerstvení

Cena slosovatelné vstupenky s místenkou **200,- Kč**
Předprodej vstupenek: **Tea - Pek, prodej kávy a čaje**, Kateřinská 5, Olomouc
Ples je pořádán jako benefiční – výtěžek bude věnován **Olomoucké koalici neziskových organizací (OKNO)**

Setkání s Radeckým

Vážené dámy, vážení pánové, členové a příznivci Spolku Radecký Praha, vojáci historických jednotek a další, kdo přispíváte k obnově povědomí o velké osobnosti našich dějin Josefu Václavu hraběti Radeckém z Radče a podporujete návrat jeho úžasného pomníku z roku 1858 na Malostranské náměstí, dovoluji Vám o každoročním tradičním setkání v budově Národního Technického Muzea dne 13. listopadu t.r. Sešla se početná skupina (odhadem kolem padesáti) těch, kdo se již poctivě setkali ke společnému vyjádření podpory úsilí Spolku Radecký Praha.

Děkuji všem, kdo přišli a přikládám pár fotek pana Z. Žalského.

V diskusi se pak hovořilo o původním umístění pomníku i naší alternativě, i o neuskutečnění plánovaných terénních úprav náměstí. Poté jsme společně vyslechli Straussův Pochod Radeckého a setkání jsme ukončili přípitkem výtečným Zeleným veltlínem a neformálními debatami.

Dovolte mi vřele poděkovat všem věrným účastníkům i organizátorům.

Kdysi jsme si zvolil za heslo latinské „FACTA NON VERBA“, tedy volně „nemluvit a pracovat“. Toho se dosud držíme.

Děkuji.

Váš Jan Bárta

Ing. arch. Jan E. Bárta
předseda
Spolek Radecký Praha

www.info@radecky.org
+420 724 006 564

Slavnostní setkání

Vážení přátelé,
tak jako tradičně, tak i letos si Vás dovoluji pozvat na slavnostní setkání při příležitosti 65. narozenin JCKV arcivévody Karla Habsburského se uskuteční v neděli 11. ledna 2026 od 16.00 hodin v Rytířském sále zámku Brandýs nad Labem. Akci pořádá Spolek pro obnovu Českého království srdečně společně se Sdružením moravských monarchistů.
S přátelským pozdravem

Bohumil C. Brabec

představený

Sdružení moravských monarchistů
www.sdruzenimonarchistu.cz

Spolek pro obnovu Českého království, Sdružení moravských monarchistů a
Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)
si Vás dovoluji srdečně pozvat na

Slavnostní setkání

při příležitosti 65. narozenin
JCKV arcivévody Karla Habsburského

Program:

- úvodní proslov
- slavnostní přípitek
- hudební vystoupení
- občerstvení
- volná diskuse

Dress code: společenský oblek

v Rytířském sále zámku Brandýs nad Labem
v neděli 11. ledna 2026 od 16 hodin

XXXII. generální sněm Koruny České 22. 11. 2025

V tradičních prostorách na Novotného lávce v Praze proběhlo pravidelné setkání členů a příznivců Koruny České (monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska). Jednání předcházela Mše svatá v křížovnickém kostele sv. Františka. V dopolední slavnostnější části zazněly projevy hostů, čestné členství bylo uděleno spisovateli Janu Drnkovi a publicistovi Mgr. Janu Zieglrovi. Po položení kytic u pomníku císaře Karla IV. a Františka I. jsme poobědvali v nedaleké restauraci Atmosphere na Smetanově nábřeží. V odpolední pracovní části sněmování došlo na hodnocení činnosti,

výsledků sněmovních voleb a přípravu voleb komunálních. To vše za neustálého výhledu na Karlův most a majestátné Hradčany.

Foto: Dagmar Tichá

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.
Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka
Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926
e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>
Objednávky na adrese redakce.

Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru